

071/3 NISEDALSELVI

FYLKE: Sogn og Fjordane
Kommune: Aurland

Nedbørfelt: 16 km²
Toppunkt: 1662 moh.
Utløpspunkt: 0 moh.
Marin grense: 135 moh.
Kraftpotensial: 18 GWh
SP-kategori: III
Økonomiklasse: 6
Naturgeogr. region: 35c, 37e

Nisedalselvi munner ut på sørsiden av Nærøyfjorden, en smal, lang fjordarm på sørsiden av Sognefjorden.

Klimaet er kjølig oseanisk til svakt kontinentalt med forholdsvis liten årsnedbør.

Landskapet er preget av et iserodert dalføre som er hengende i forhold til Nærøyfjorden. Dalen ender i en botn. Fjelltoppene er for det meste avrundede, men det finnes også topper med alpine trekk. Elva renner i jevnt stryk, og det er relativt få fosser.

Berggrunnen er dominert av gabbro. Stedvis opptrer anortositt, gneis og kvartsitt.

Skogregionen dekker et relativt lite areal nederst i vassdraget, der en blandingsskog av løvtrær er mest framtrædende og hvor bjørk dominerer. Innslag av alm og hassel forekommer i søreksponerte lisider. Elva har kantskog av gråor. I fjellet dominerer fattige gras- og lyngheier. Snøleie- og rabbesamfunn er også godt representert.

Vassdraget og fjorden er svært lite berørt av tekniske inngrep.

Naturfaglige verdier

Vassdraget er lite og selv om det strekker seg fra fjord til høyfjell har de forskjellige vegetasjonssonene svært liten utstrekning. Vassdraget er nesten ikke berørt og har en viss referanseverdi, men som type- og referanseobjekt for Nærøyfjorden må flere vassdrag vurderes sammen for å dekke variasjonsbredden. Deler av vassdraget inngår i et midlertidig vernet landskapsvernområde. Vassdraget grenser i øst til Undredalselvi som antas å representere høyfjellsområdene og som allerede er vernet.

Geofag

Nisedalen er klart glasialt utformet. Den ender i to botner mot sør, og mot sjøen har elva utviklet et imponerende gjel. Ved Ornes ligger ei stor elvevifte og oppover dalen dominerer skred- og moreneavsetninger som er sterkt ravinerte. Blokkhav og bart fjell er karakteristisk i høyfjellet. Landskapskontrastene er slående.

*Stor verneverdi ****

Botanikk

Alle vegetasjonssoner fra lavland til alpin sone er representert i vassdraget. De alpine sonene er arealmessig dominerende. De geologiske forholdene gjør at området i hovedsak har en fattig flora og vegetasjon. Oppe i dalsidene har bjørkeskogen dominans av blåbær og røsslyng. Ved fjorden er det grasdominerte engsamfunn og langs elver og elvefar vokser en del vierkratt. Landskapsvernområdet Styvi-Holmo ligger i nedre deler av vassdraget og er midlertidig vernet.

*Stor verneverdi ****

Landfauna

Nedbørfeltet har en artsfattig fuglefauna pga liten bredde i biotoptyper. Vassdraget har små areal i lavlandet, men har relativt rike spurvefuglforekomster. Myr og våtmark mangler. Nedbørfeltet har flere velegnede lokaliteter for klippehekkende rovfugl.

*Middels verneverdi ***

Vannfauna

Elva renner for bratt til at fisk kan gå opp fra sjøen eller at innlandsørret kan overleve.

*Liten verneverdi **

Kulturminneverdier

I fjellområdet finnes fangstanlegg, bl.a. et på Fessene med seks dyregraver, opptil 30 m lange ledegjerder og bogastiller. Anlegget var i bruk i jernalder/middelalder og er det nordligste av en rekke anlegg som kan følges fra Uppsete i sør. På Holmo nær utløpet ligger en stor gravrøys, godt synlig fra fjorden. Det kan være stølstuffer fra forhistorisk tid i fjelldalen.

På Ornes lå en husmannsplass. Her finnes en husruin, løe og en godt bevart steingard omkring innmarka. På nes og avsatter langs fjorden er det gamle slåtteteiger. Den gamle postveien mellom Holmo og Styvi går gjennom området, og krysser elva på en gammel bru. Veitraseen ble trolig anlagt allerede på 1600-tallet, da som ridevei. Den utgjør en del av den gamle postveien mellom Bergen og Oslo. I Nisedalen ligger det en nedlagt støl med tufter. En oppmurt stølsvei går opp fjellsiden fra Styvi.

Området har kulturminner knyttet til ulike typer utmarksbruk og plassbebyggelse. Den gamle postveien er et verdifullt ferdselsminne av regional betydning. Kulturminnene for øvrig har opplevelsverdier og kunnskapsverdier i lokal sammenheng.

*Middels verneverdi ***

Friluftslivsinteresser

Veiforbindelse mangler, og tilgjengeligheten er dårlig fra fjordsiden, mens fjellområdene kan nås fra DNTs rutenett med turisthytte i Vossefjella. Nisedalselvi er lite brukt i friluftssammenheng. Vassdraget er en del av det uberørte fjordlandskapet langs Nærøyfjorden som er foreslått til landskapsvernområde. Det midlertidig vernede Styvi-Holmo landskapsvernområde ligger i nedre deler av vassdraget.

*Stor verdi ****

Landbruksinteresser

Vassdraget har ikke dyrket jord, men fjellbeitene er gode. Skogarealet består av 2000 da løvskog.

*Liten verdi **

Kraftressurser

Kraftpotensialet i Nisedalselvi kan realiseres ved utnyttelse av fallet mellom kote 660 og fjorden. Uten reguleringsmagasin vil dette gi 18 GWh meget dyr kraft, vesentlig sommerkraft. Prosjektet er plassert i kategori III (9) i Samlet plan.